

दिनांक २४ एप्रिल पंचायत राज दिवस
आणि दिनांक २४ एप्रिल ते १ मे हा पंचायत
राज सप्ताह म्हणून साजरा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक :झांडपीए २०१०/३६१/प्र.क्र.७४ /पंरा-१

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक १७ एप्रिल, २०१०.

वाचा :-१. क्रमांक व्हीपीएम २००९/प्र.क्र.२२७/पंरा-३, दिनांक २५ जानेवारी, २०१०

२. क्रमांक व्हीपीएम २००९/प्र.क्र.२२७/पंरा-३, दिनांक ११ मार्च, २०१०

प्रस्तावना :-

दिनांक २४ एप्रिल हा दिवस पंचायत राज संस्थांच्या इतिहासातील महत्वाचा दिवस आहे. कारण या दिवशी १९९३ साली महामहीम राष्ट्रपती महोदयानी संसदेने संमत केलेल्या ७३ व्या घटना दुरुस्तीला संमती दिली होती. त्यामुळे पंचायत राज संस्थांना घटनात्मक स्थान प्राप्त झाले. लोकशाही विकेंद्रीकरणासाठी ७३ वी घटना दुरुस्ती हे एक महत्वाचे पाऊल ठरले आहे.

२. देशाचा खन्या अर्थाने विकास होण्यासाठी पंचायत राज संस्था मजबूत असणे आवश्यक आहे. यास्तव पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांनी दिनांक २४ एप्रिल हा दिवस पंचायत राज दिवस म्हणून साजरा करण्याबाबत सूचना दिल्या आहेत. या निमित्ताने विविध उपक्रम, कार्यशाळा, व कार्यक्रमाचे ग्राम पातळीवर, तालुका पातळीवर, व जिल्हा पातळीवर आयोजन करावयाचे असून या दिवशी ग्रामसभांचेही आयोजन करावयाचे आहे.

परिपत्रक :-

दिनांक २४ एप्रिल हा दिवस पंचायत राज दिवस म्हणून साजरा क्वावा तसेच दिनांक २४ एप्रिल ते १ मे हा पंचायत राज सप्ताह म्हणून साजरा क्वावा. या दिवशी विविध स्पर्धा व अन्य उपक्रम, कार्यशाळा यांचे उत्तम रितीने आयोजन क्वावे यासाठी या परिपत्रकान्वये पुढील प्रमाणे सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

अ. कार्यशाळांचे आयोजन :-

या दिवशी व सप्ताहात वक्तृत्व स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, परिसंवाद, चर्चासत्र, यांचे जिल्हा व तालुका पातळीवर आयोजन करण्यात यावे. जिल्हा पातळीवरील कार्यशाळेचे आयोजन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी करावे. याच पक्षदतीचे आयोजन तालुका पातळीवर गट विकास अधिकारी यांनी करावयाचे आहे. या कार्यशाळेत पंचायत राज, ग्राम सभा बळकटीकरण, वृक्ष लागवड या विषयावर चर्चा घडवून आणावी.

ब. ग्रामसभांचे आयोजन :-

पंचायत राज दिवस (२४ एप्रिल) ने महाराष्ट्र दिन (१ मे) या कालाव्रधोत ग्रामसभा घेण्याबाबत शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम २००९/प्र.क्र.२२७/पंरा-३, दिनांक २५ जानेवारी, २०१० चे अनुप्रालन करावे.

२. पंचायत राज दिवस साजरा करण्यासाठी विविध प्रसारमाध्यमातून या उपक्रमास व्यापक प्रांगणांमध्ये घेण्यावो.

३. पंचायत राज दिवस साजरा करण्याचा मुख्य उद्देश लोकशाही ग्रामपातळीपर्यंत पोहचावणे हा उपक्रम घेण्यावो. पंचायत राज दिवस साजरा करण्याबाबत विभागीय आयुक्त व जिल्हा परिषदांनी सर्वतोपरी प्रयत्न करावा.

४. हा शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करावेल येत असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१००४१७१८५०६००९ असा आहे.

(डॉ. मल्लीनाथ कलशद्वारा)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत :-

१. मा. मंत्री ग्राम विकास यांचे खाजगी सचिव.
२. मा. राज्यमंत्री, ग्राम विकास यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. मुख्य सचिव.
४. मा. अपर मुख्य सचिव.
५. मा. प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग.
६. विभागीय आयुक्त सर्व.
७. महासंचालक, यशवंतराव घोड्यांविकास प्रशासन प्रबोधनी, पुणे.
८. प्राचार्य, सर्व पंचायत राज प्राशिक्षण केंद्र, ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र.
९. सर्व उप सचिव (ग्राम विकास विभाग).
१०. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व).
११. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) जिल्हा परिषद सर्व. (मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मार्फत).
१२. गट विकास अधिकारी (सर्व) (मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मार्फत).
१३. निवड नस्ता (पंरा-१).